

Research centre
for toxic compounds
in the environment

umweltbundesamt^u
ENVIRONMENT AGENCY AUSTRIA

Biomonitoring stavu ovzduší s využitím jehlic v příhraničních oblastech Rakouska a ČR

Daniela Baráková, Pavel Čupr, Roman Prokeš,
Lenka Škrdlíková, Petr Kukučka,
Wolfgang Moche, Peter Weiss, Philipp Hohenblum

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

MONAIRNET – odběrové lokality jehlice

Research Centre
for Toxic Compounds
in the Environment

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA

umweltbundesamt^U

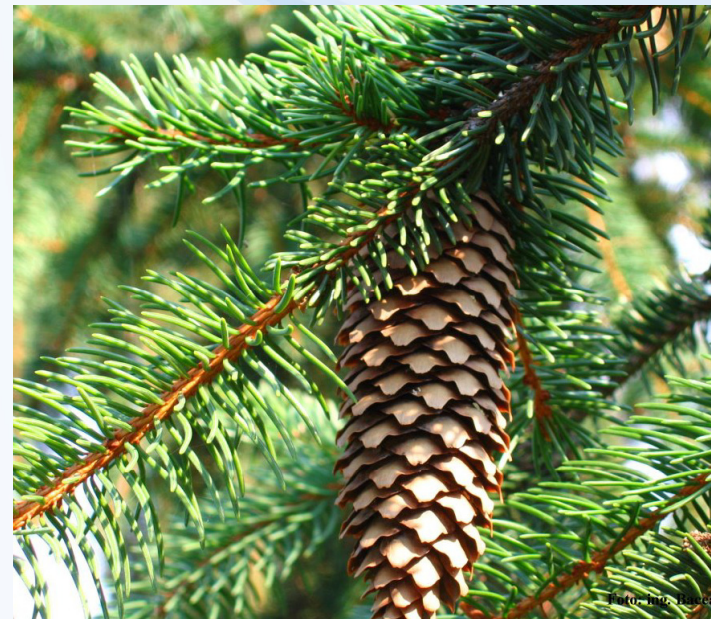
EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA - CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

MONAIRNET – metoda odběru vzorku

- Pro projekt odebírány jednoleté jehlice smrku (*Picea abies*)
- Pro odběr jehlic smrku zvolena rakouská metodika použitá v projektu MONARPOP
- Vzorky odebírány:
říjen 2012

MONAIRNET – metoda odběru vzorku - smrk

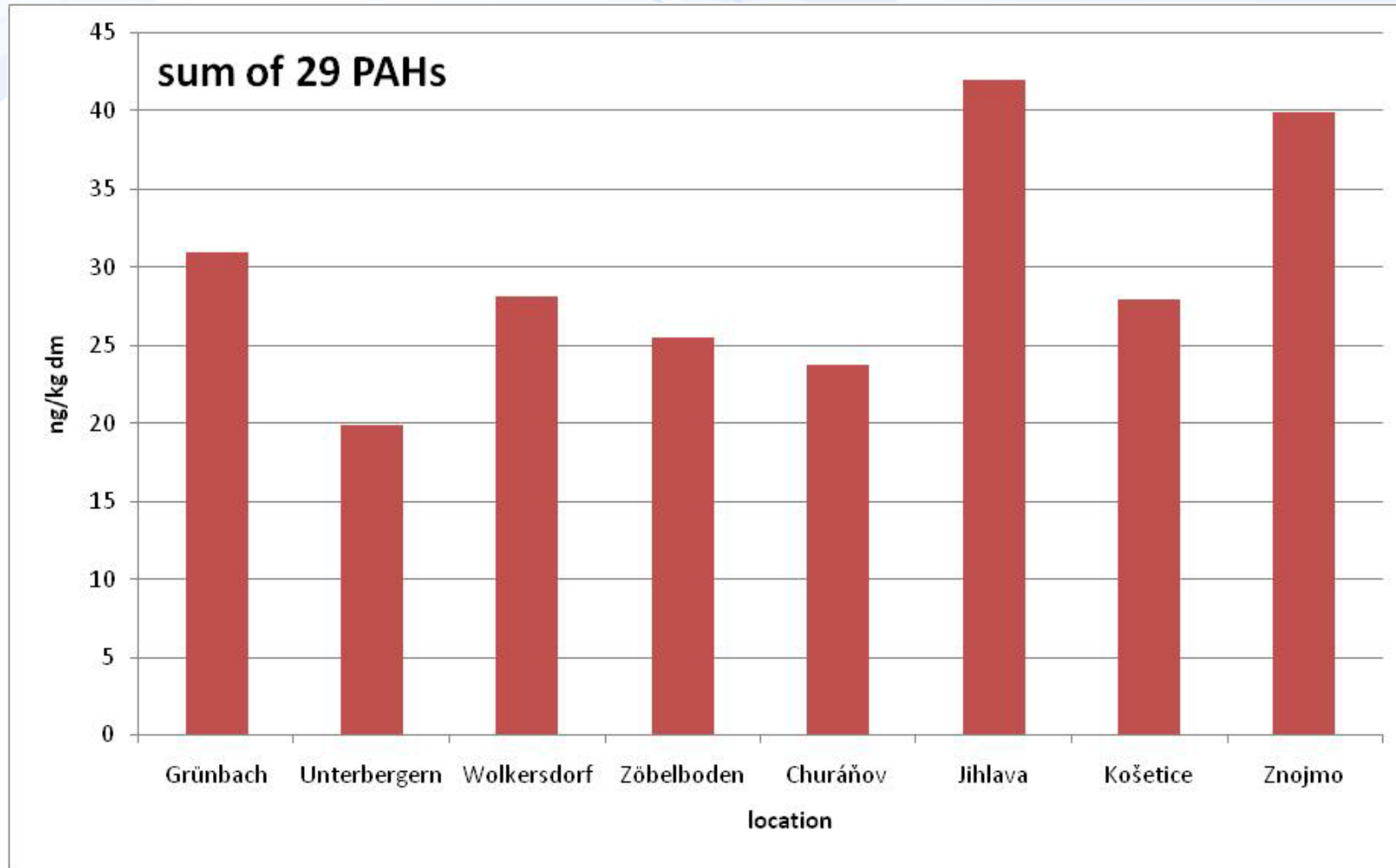

- Odběr jehlic ze stromu minimálně 100 metrů od okraje lesa
- Jehlice nesmějí vykazovat žádné poškození, nekrózu nebo napadení patogenem
- Odběr se provádí ze 7 patra od vrcholu stromu
- Odebírají se jehlice z větví různé orientace
- Nůžkami se ostříhají jednoleté výhony a uloží do přečištěných zavařovacích sklenic
- Defoliace se provádí ponořením výhonu do tekutého dusíku a otrháním jehlic pinzetou
- Jehlice usušeny lyofilizací
- Extrakce jehlic v neporušeném stavu

MONAIRNET – odběru vzorku - smrk

Výsledky – suma 29 PAHs

Research Centre
for Toxic Compounds
in the Environment

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA

umweltbundesamt^U

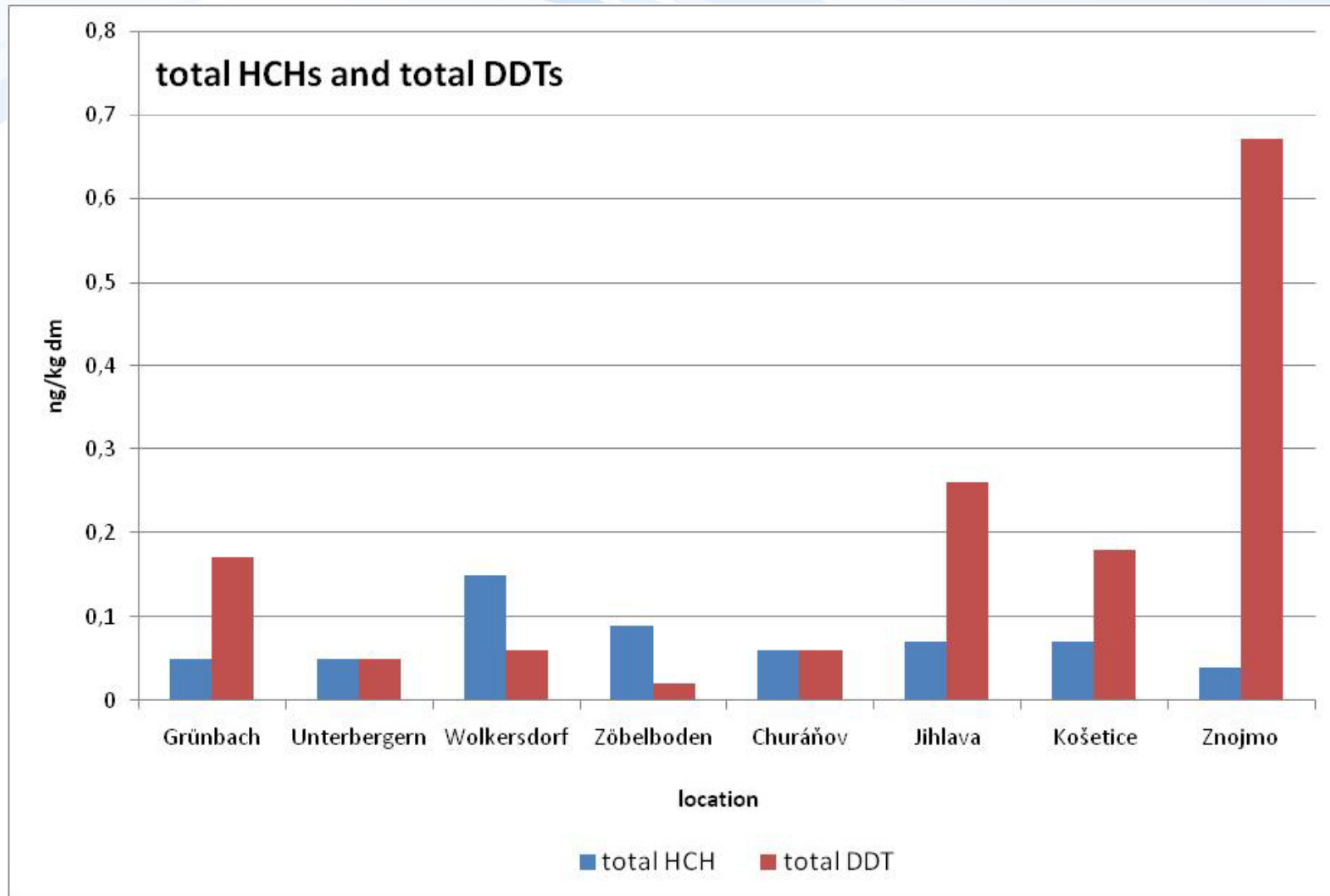

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

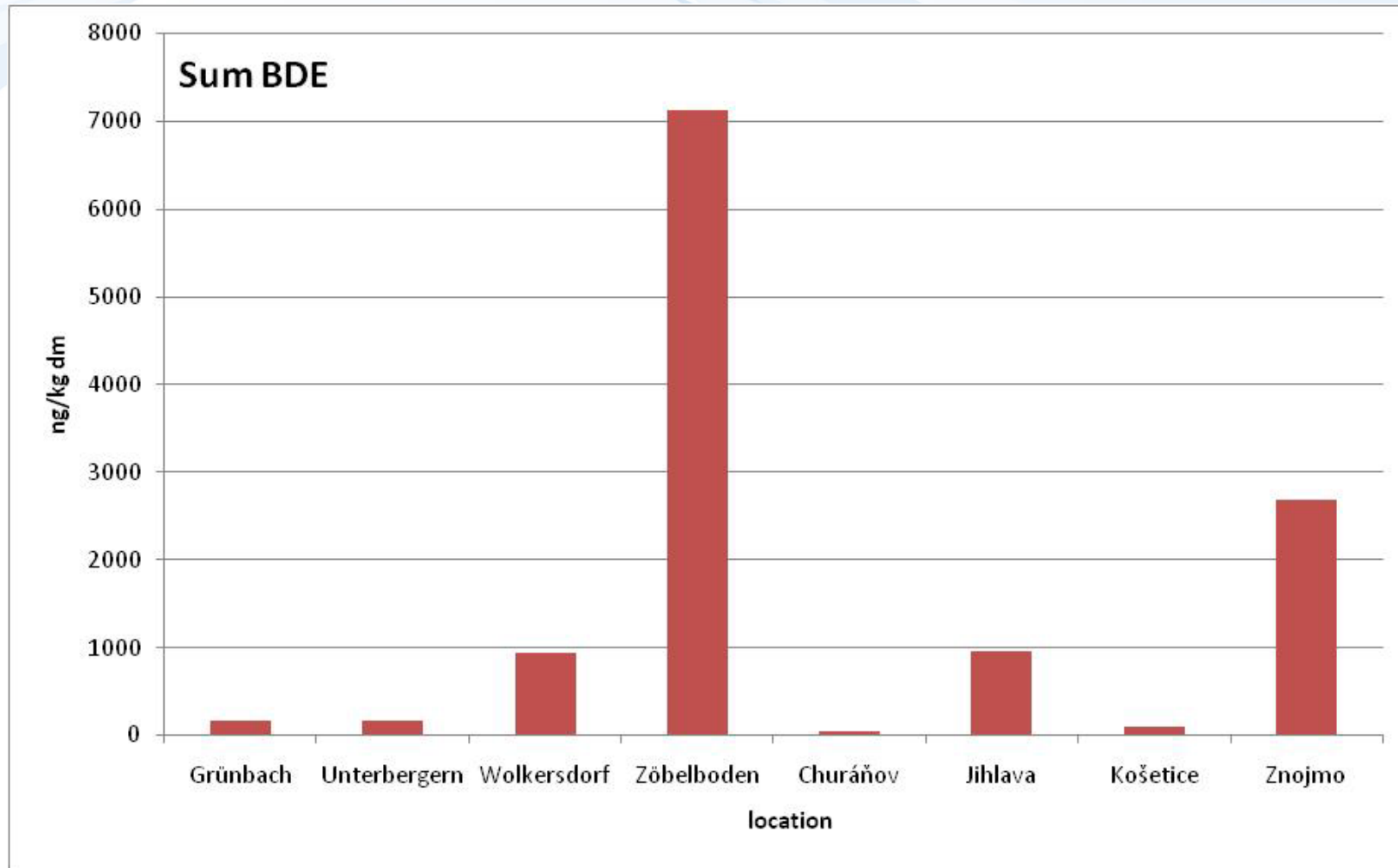

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA - CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Výsledky – OCPs

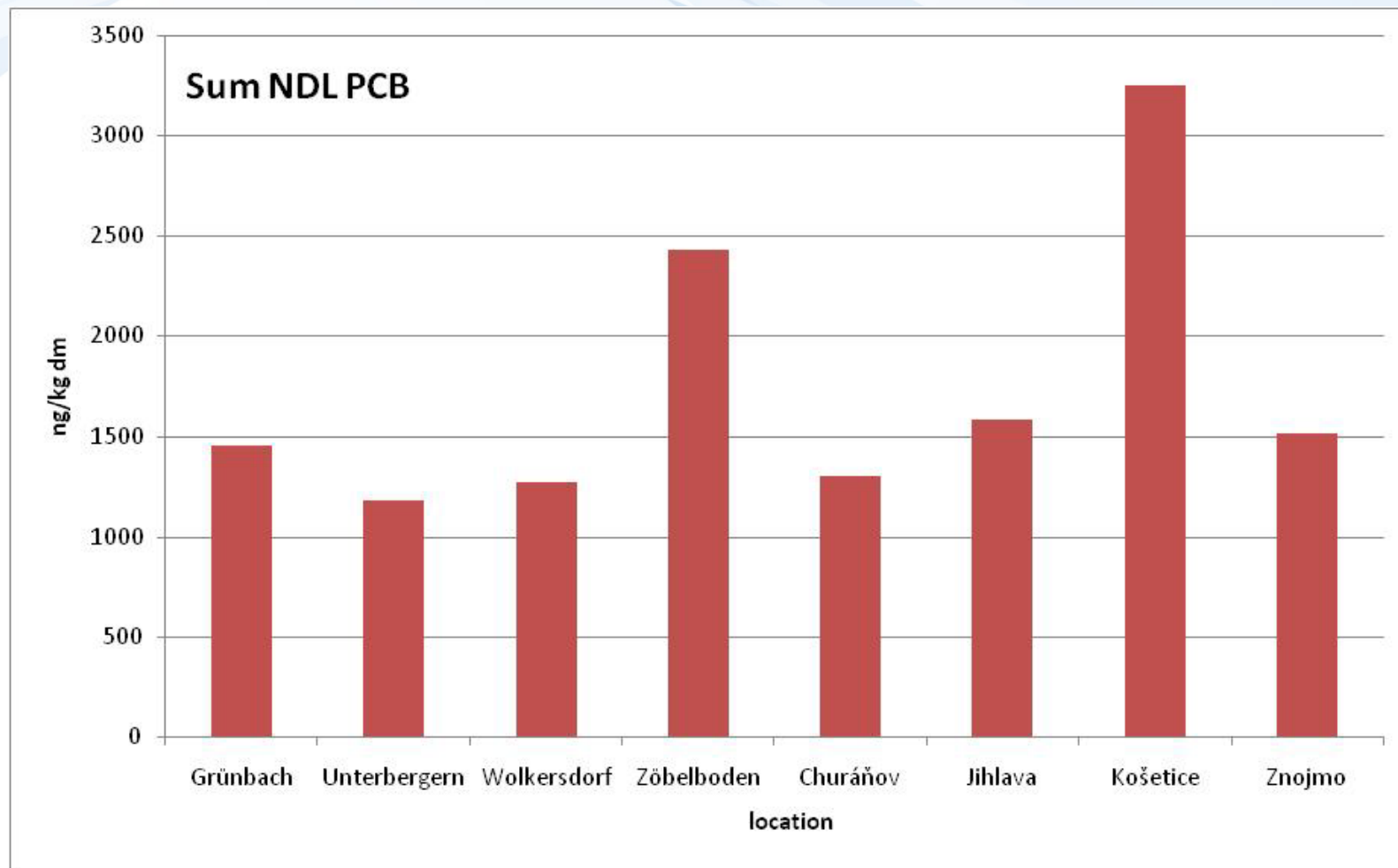

Výsledky - BDE

Výsledky – suma indikátorových PCBs

Research Centre
for Toxic Compounds
in the Environment

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA **umweltbundesamt**^U

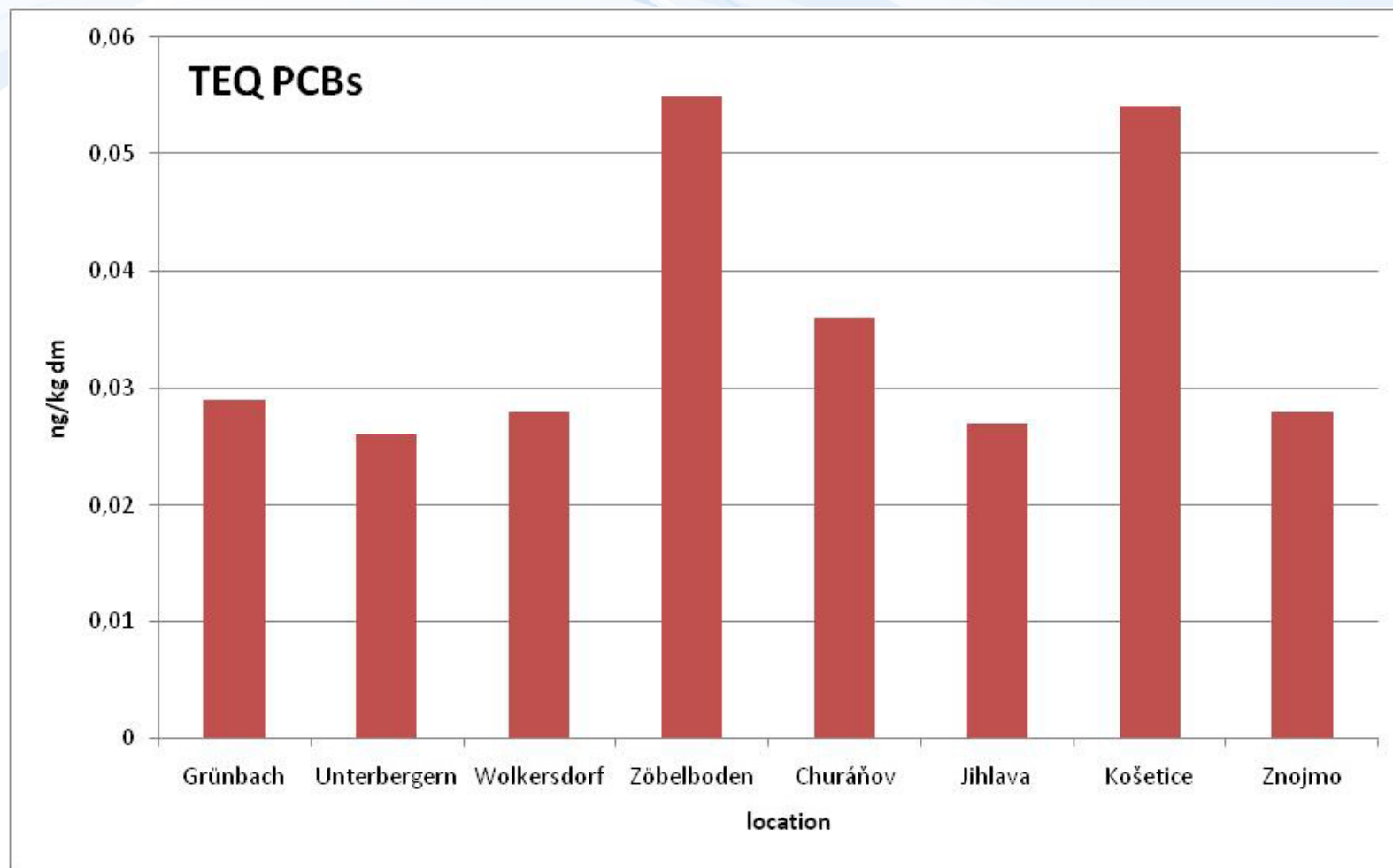

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA - CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Výsledky – TEQ PCB

Research Centre
for Toxic Compounds
in the Environment

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA

umweltbundesamt^U

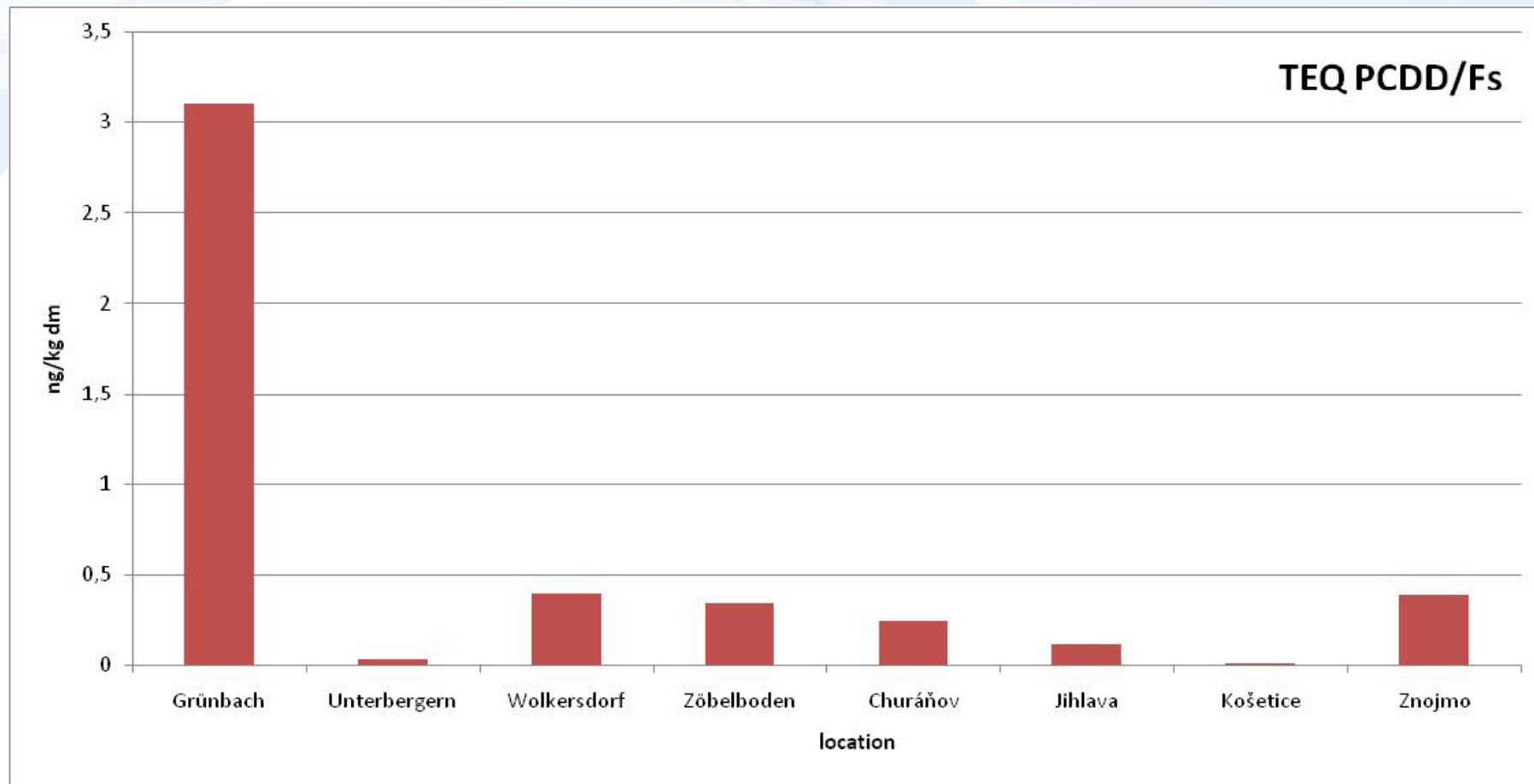

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Výsledky – TEQ PCDDs/Fs

Research Centre
for Toxic Compounds
in the Environment

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA

umweltbundesamt^U

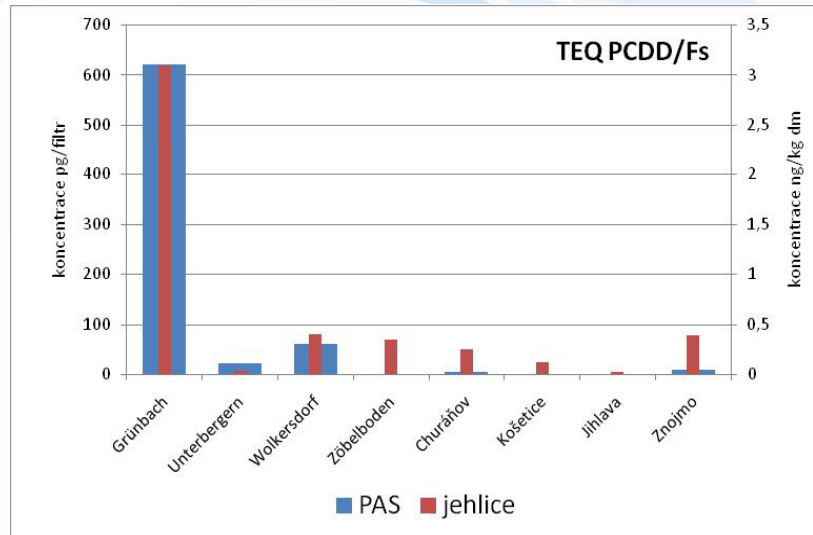
EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

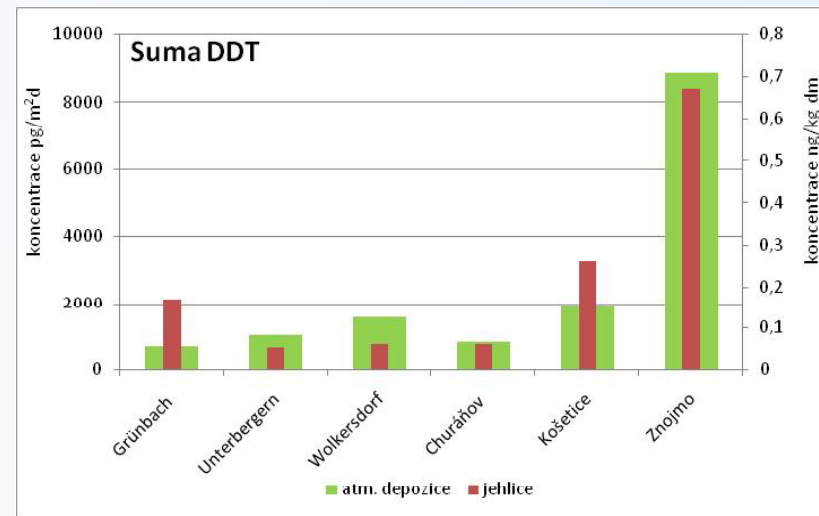
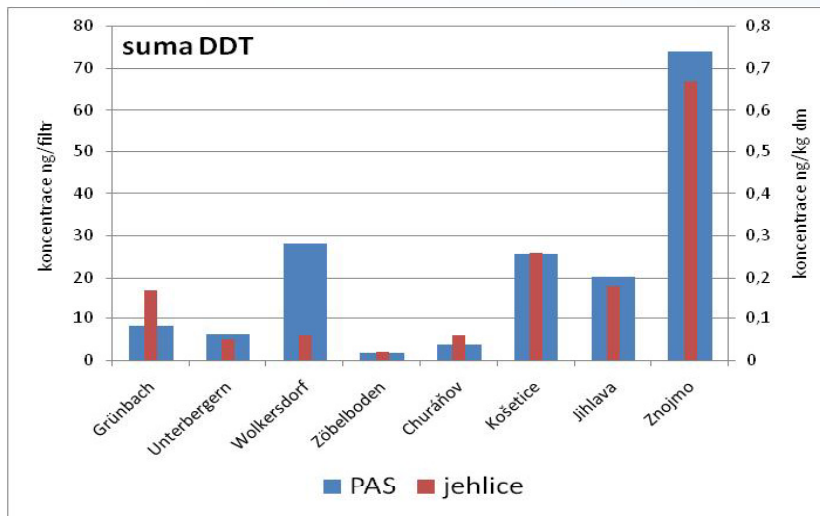
EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA - CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Srovnání s jinými vzorkovacími metodami

Pasivní
vzorkovače

Atmosférická
depozice

Research Centre
for Toxic Compounds
in the Environment

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA **umweltbundesamt**

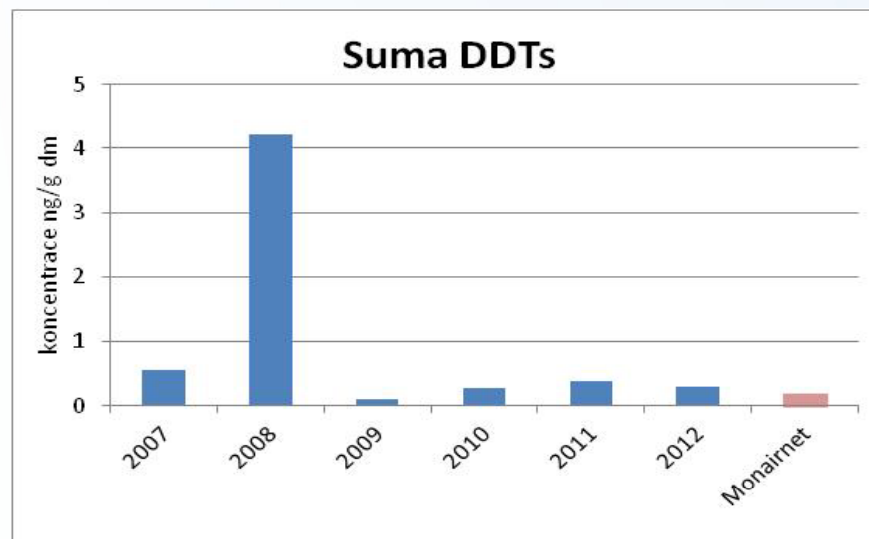
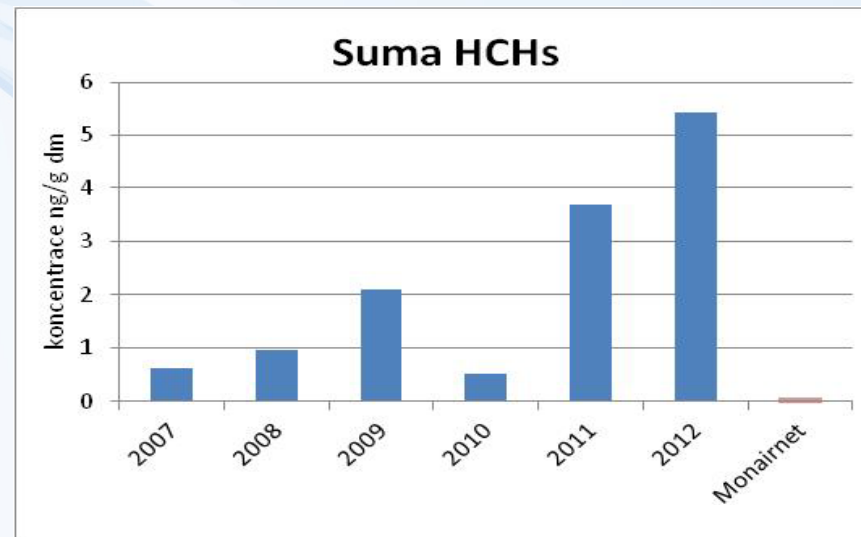
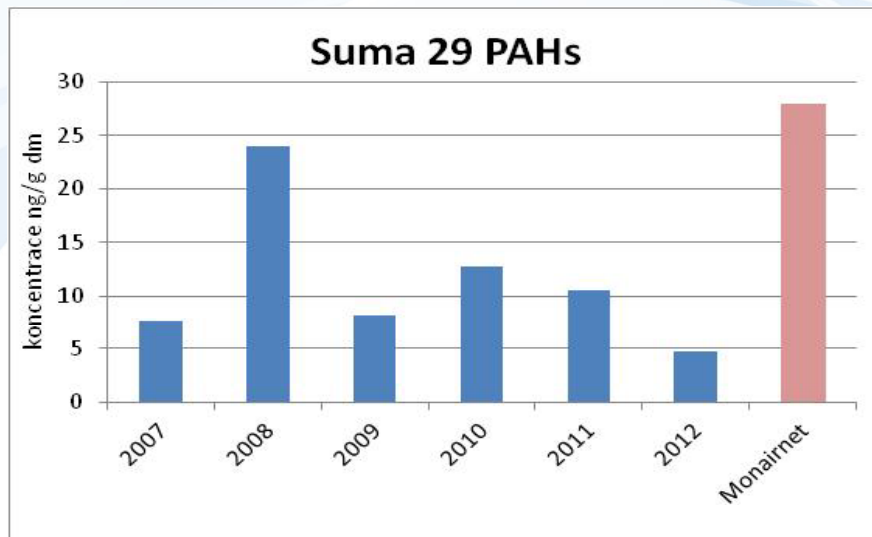

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

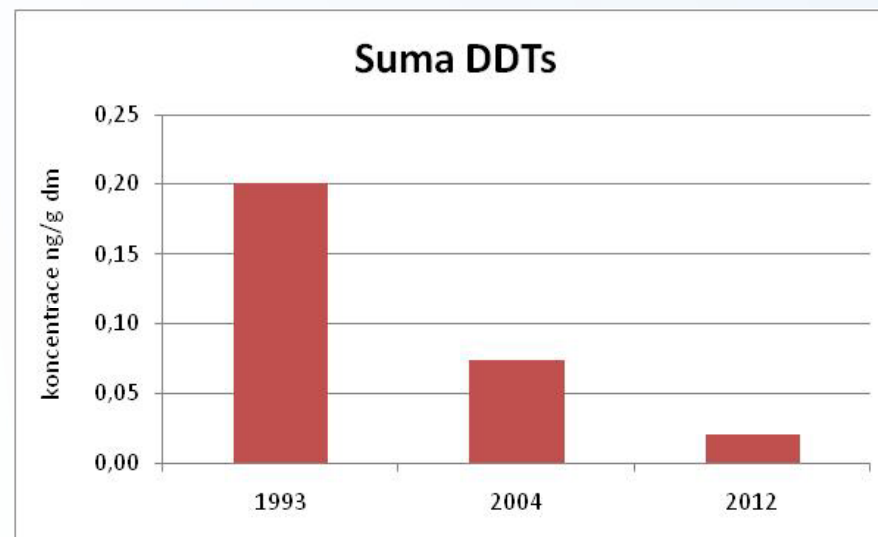
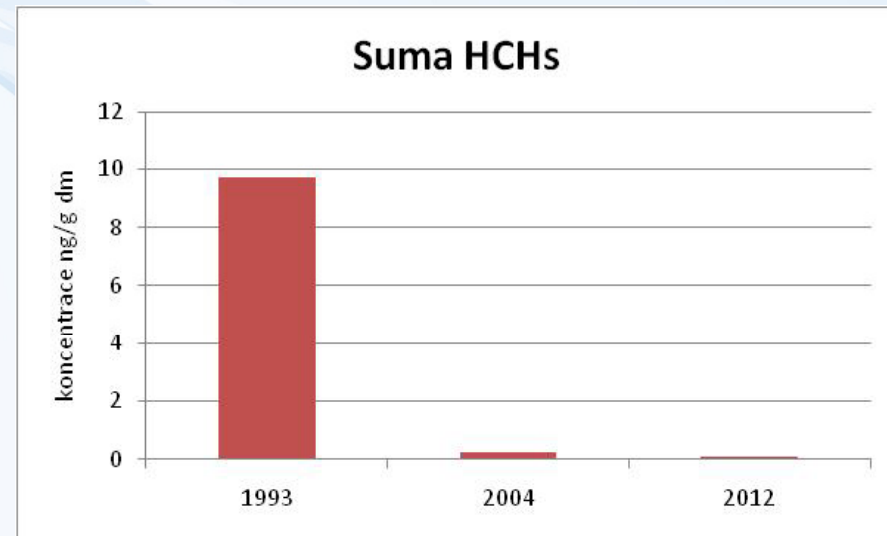
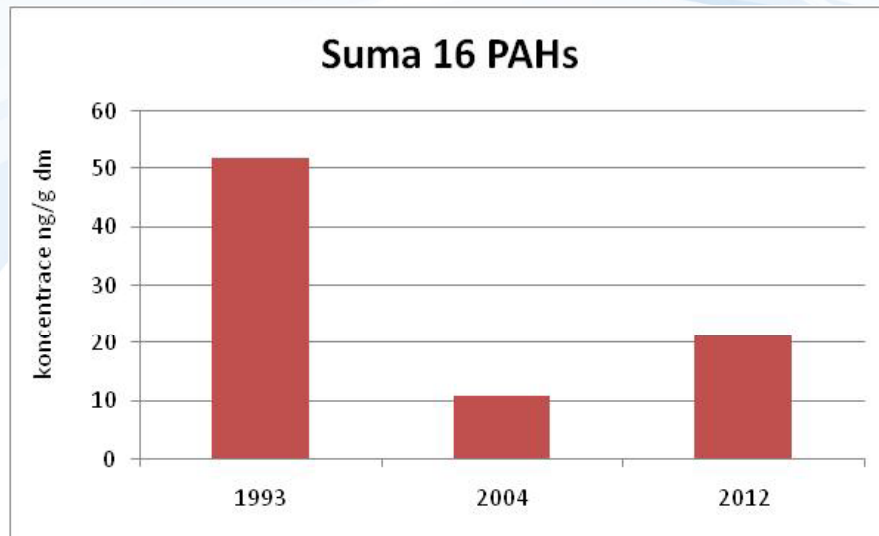

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Časový vývoj na lokalitě Košetice

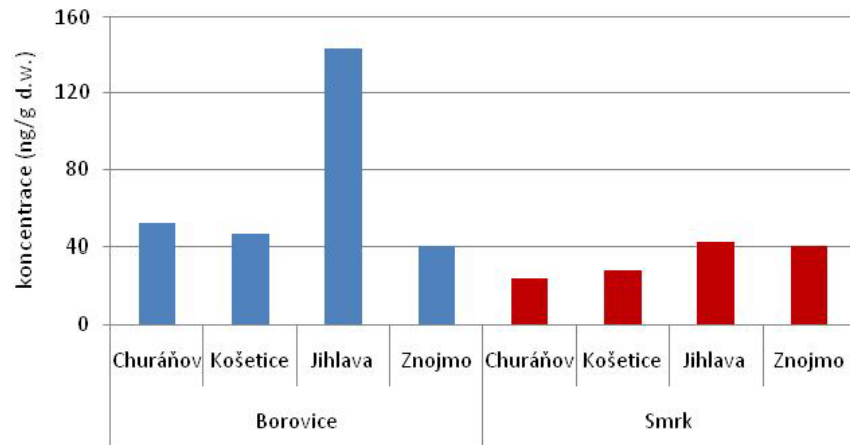

Časový vývoj na lokalitě Zöbelboden

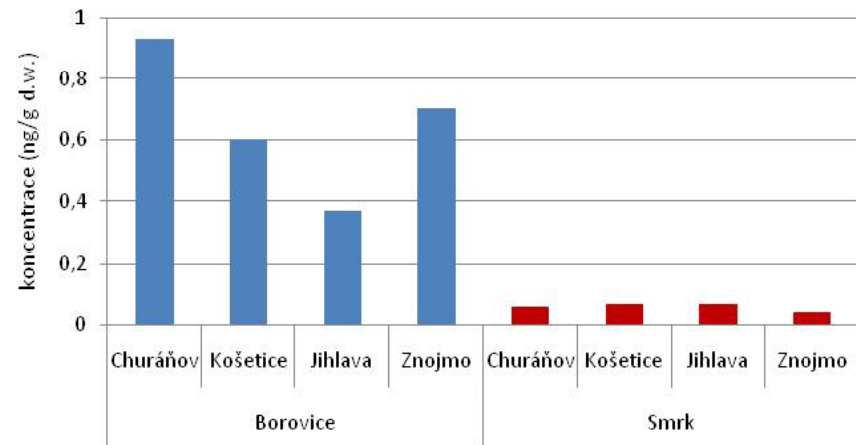

Porovnání smrk x borovice

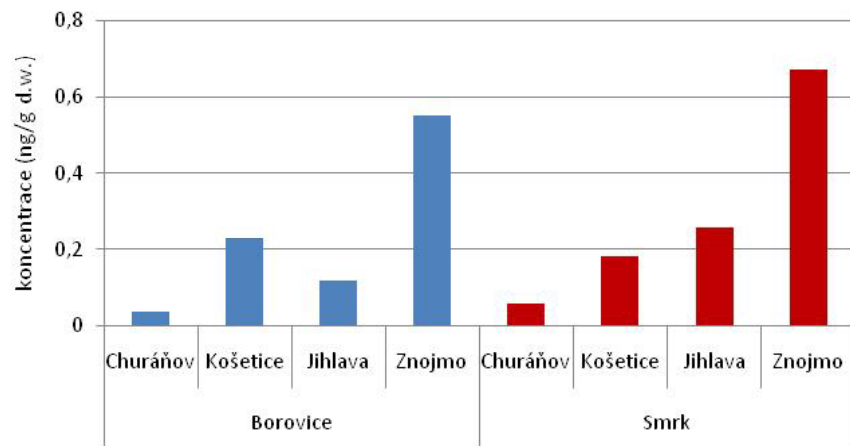
Suma 29 PAHs

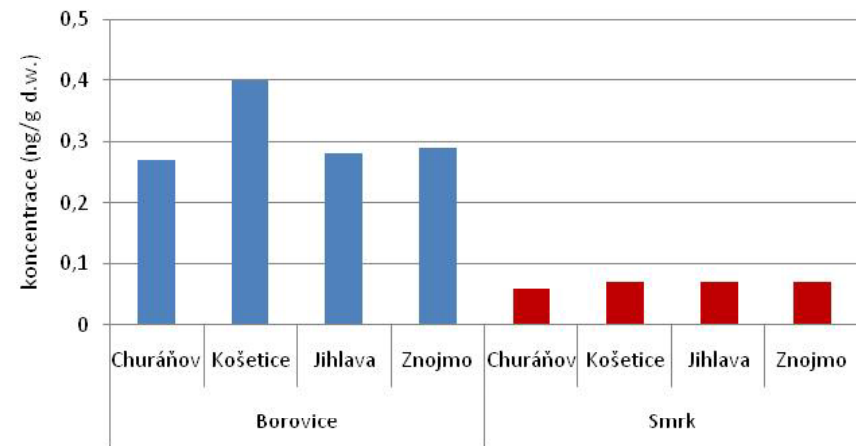
Suma HCHs

Suma DDTs

HCB

Shrnutí

- Obecně lze říci, že lokality v Rakousku mají nižší zatížení sledovanými POPs, pouze koncentrace HCH a PCDD/Fs jsou na rakouských lokalitách vyšší
- Při srovnání s jinými metodami vzorkování použitých během projektu Monairnet bylo prokázáno, že jehlice ve srovnání s metodami pasivního vzorkování a vzorkování atmosférické depozice poskytují podobnou informaci o zatížení jednotlivých lokalit
- V průběhu let je na lokalitě Zöbelboden pozorovaný pokles koncentrací sledovaných polutantů v ovzduší; na lokalitě Košetice jsou koncentrace v průběhu posledních 7 let konstantní, jen u HCH dochází k nárůstu
- Při porovnání borovice x smrk má borovice vyšší koncentrace sledovaných polutantů

Děkuji za pozornost

Tento projekt byl podpořen z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj, jmenovitě programu Evropské územní spolupráce Rakousko-Česká republika 2007-2013

The sampling support by Amt der Niederösterreichischen Landesregierung und Amt der Oberösterreichischen Landesregierung.